

Дэанэ хаалгэар болджах йовдлмудиг төвнллтин олзур залхмн

Америкин Соелнинн Шгэтс болн Англэ, Арабск Востокд кеджэх зертэ-зевтэ дэврлгэи нарт делкэг дэанэ моткэ деер зогсав. Ливана болн Иордана гэзгт цеггэн буулгэдж дэлж рлгэан эклси империалистнр, дэанэ дашкэн бргджлгэни хаалгэар йовдж йовцхана. Ливанур болн Иорданур кегч дэврлгэан, зуг энд бэанс реакци онн правительствсиг батгахин төлэ биш, Иракур дэврлгэ белдхин болн тенд шинкэн зарлгдси республиканск стройиг хольвхин төлэ кеджэцхэнэ.

Йовдлмуд тиигдж делгрлгэни улнь, нефтин байн корнэгэс болн Арабск Востокд бэагч улсас орлг ик олзиг бийлэн бэрдж хадгэлхар седлгэн. Зуг лэанэ хббтк 11 джилд (1946-1956 джилмудт) нефтин монопольс эн районас миллиардас даву тонн нефть гаргэдж авад. 10 миллиардас даву долларин олз уцхэв. Иим ик олз-оружуг нефть гаргэдж авлгэна техник килврэр олзлгдлгэнас биш, кбдлмшчнр—нефтянику дин джалв багэ болснас ирджэнэ. Ближнь болн Среднь Востокин промыслэр бэарн газрин кбдлмшчир 10-16 часлан кблцхэнэ, бдрэ олврчнь, хаврин цагт дундлад 0,8-1,3 доллар болна, эннь цбн бұлтэ гер-бұл чигн кфрхш. Ближнь болн Среднь Востокин нефтин монопольс 1956 джил амтнд бгсн джалван дорхнь зун холван улз олз уцхэв.

Империалистнр арабск орн-нутгудиг тонхларн, эн райог прогрессин хаалгэар делгрлшгон төлэ ик гидгэр зүткцхэнэ. Хойр джил шаху хооран, Египетд келн-амтни сулдхврин төлэ кегдси джисэг эдн цуснд чивэхэр седцхэлэ. Эндр, Иракск Республикур дэврлгэ бел-

дэд, эдн Ливанур болн Иорданур зертэ-зевтэ чидлэн илгэлжэцхэнэ.

Деермчнрин гаргэджах ааль цуг нарт делкэн дэанэ галин аамшгт татджана. Мана Төрскэнэ болгэамджта, саглгч дун цуг нарт делкэд соньсгдв. Июлин 19-д СССР-н Министрмүдин Советин Ахлач Н. С. Хрущев, США-н президент Д. Эйзенхауэрт, Великобританэ премьер-министр Г. Макмилланд, Францин Министрмүдин Советин ахлач Ш. де Голльд болн Индин премьер-министр Дж. Неруд илгэсн илгэврт, Арабск Востокд болджах йовдлмудиг, дэанэ хаалгэас төвкнүни хаалгэур залгч чик хаалгэ заагджана.

Арабск Востокд кегдджэх США-н болн Англин зертэ-зевтэ интервенц аамшгтэ зегкртэ йовдлур чигн авч ирхмн гидж советск илгэврт заагджана. Деермч булагачнр галар наадджацхана. Нег гэзрт эклсидэн цуг нарт делкэн дэанд чигн хуврхмн. Эн аамшгтэ цагт, государствсиг гардгч үүлдэчнр зүткэтэ төрмүд хагэллгэна хаалгэи, дэанэ гал шаталгэар биш, дэаг зогсагад, цуг нарт делкэ төвкнүн бэаалгэ теткхухан-седклэр тулг кедж олцхах зөвтэ гидж Советск правительств тодлулджана. Арабск Востокд эклсн дэанэ дашкаг цаг түдэлго уурулгч эв-аргэ олхин төлэ, Ниилсн Келн-амтни Организациян Генеральн сеглэтр орлцлгэтаггар, СССР-н, США-н, Англин, Францин болн Индин правительствсиг толгэачнрин совещань дарунь кехтөр мана орн-нутг тэвджэнэ. Тиим совещань келгэн бдгэ цагин бэадлд болн төвкнүн бэаалгэ батлгэнд үнлдж болшго чинртэ болх билэ гидж илгэврт келгдджэнэ.

Советск правительствин төвкнүнд дурта дуудвр цуг орн-нутгудт таасгддж дбнхгдв. Индин премьер-министр Неруд Советск илгэвриг таасв. Англэ, лейбористск партин күндтэ үүлдэч Бивен, Н. С. Хрущевин илгэвриг «сүүлин бдрт гарч ирсн герлин толь» гидж нерэвд. США-д, Арабск Востокин бэадлин туск күүндврин чинриг дбнхндж, сенатор Хемфри болн палатин элчнрин член Анфузо келцхэв. Швецд. Н. С. Хрущевин илгэвр таасдж, премьер-министр Эрландор дбнхндж келв. Стокгольмд болджах, зер-зевиг агслгэнас гаргэлгэни болн нарт делкэ хоорндк иньгллгэни цуг нарт делкэн конгресс, индийск элчнрин седвэрэр «зертэ-зевтэ дашка уурулад, эн төриг хагэлхин төлэ правительствсиг толгэур цаг түдэлго харгэдж күүндур дуудгч» резолюц авб.

Арабск Востокд төрүэвин учрар хагэллгэни — манэ цагин эрхн төр. Эн төр хагэлхин төлэ Советск Союз, чадх тоотан цугинь кеджэнэ, тегэд терүгэрн цуг нарт делкэ хоорндк төвкнүн бэаахин төрт үнтэ сүв-селвг бгчэнэ. Эн төрлэ мана орн-нутгин нарт делкэ хоорндк политикнь залгэлдата, келхд, Европин орн-нутгудин правительствсүр болн США-н, европейск государствсиг хоорндк иньгллгэни болн залгэлдани туск бооца кехин тускар энүнэ кесн дуудвр.

Тиим бооцана туск советск дуудвр, июлин 15-д, Арабск Востокд США-н дэанэ интервенц эклсн бдр соньсгдв. Ливанд болн Иорданд болджах йовдлмуд, советск дуудврин чинринь икдүлхэс биш багэрулсн уга, юнэгад гихлэ, Европин орн-нутгудин эвцнэгүү залгэлдан, нарт делкэ төвкнүн бэаалгэни эклцнь болх билэ. Эн тоотиг тоолад, европейск орн-нутгудин эвцнэгүү залгэлдан, нарт делкэ төвкнүн бэаалгэни эклцнь болх билэ. Эн тоотиг тоолад европейск орн-нутгудин болн США-н правительствсиг хэлэврт «Европейск орн-нутгуд хоорндан иньгллгэни болн залгэлдани туск бооцана» проект орулдж бглэ.

Европейск орн-нутгудин бооцана тускар кесн СССР-н дуудвр, Арабск Востокд төри эвэр хагэлхин төлэ кесн советск эклцлэ бат залгэлдата тиигчкэд мана орн-нутгин кесн хойр дуудвр энүнэ зогслугаггар кеджэх төвкнүн дурлгч политикинь үзүлджэнэ.